

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання у разі оголошення повітряної тривоги та/або надходження інформації про підвищену небезпеку», внесений народними депутатами України Стефанчуком Р.О., Корнієнком О.С., Кальченком С.В. та іншими (всього 41 підпис) (реєстр. № 16059 від 10.09.2026)

Комітет на засіданні 11 вересня 2026 року (протокол № 274), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 10 вересня 2026 року (електронна картка документа (2337003)), розглянув проєкт Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання у разі оголошення повітряної тривоги та/або надходження інформації про підвищену небезпеку», внесений народними депутатами України Стефанчуком Р.О., Корнієнком О.С., Кальченком С.В. та іншими (всього 41 підпис) (реєстр. № 16059 від 10.09.2026).

Метою поданого проєкту Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 16059), як зазначено в пояснювальній записці до нього, є: «... —, забезпечення безперервності здійснення Верховною Радою України її конституційних повноважень як єдиного органу законодавчої влади в Україні в умовах постійних безпекових загроз та тривалих повітряних тривог».

Для реалізації цієї мети проєктом Постанови пропонується «визначення чіткого алгоритму дій та часових рамок (10 хвилин) для переходу народних депутатів України в укриття після надходження інформації про підвищену небезпеку чи оголошення повітряної тривоги з метою подальшого продовження роботи Верховної Ради України; унормування процедури особистої реєстрації, запису на виступ та голосування народних депутатів України за допомогою електронної системи під час проведення засідання Верховної Ради України в укритті; забезпечення стабільного розгляду питань порядку денного без зайвих організаційних затримок у разі завершення тривоги до завершення розгляду всіх питань порядку денного цього дня

пленарного засідання Верховної Ради України; реалізація визначеного пунктом 2 частини другої статті 88 Конституції України повноваження Голови Верховної Ради України затверджувати порядок використання електронної системи в межах організації роботи Верховної Ради України».

Так, проектом Постанови передбачено встановити порядок проведення триваючого пленарного засідання у разі оголошення повітряної тривоги та/або надходження інформації про підвищену небезпеку. Зокрема, триваюче пленарне засідання Верховної Ради України продовжується після перерви і проводиться в укритті будинку, визначеного статтею 2 Регламенту Верховної Ради України; триваюче пленарне засідання, яке було розпочато цього дня, може бути продовжено через 10 хвилин після оголошення повітряної тривоги та/або надходження інформації про підвищену небезпеку за усним повідомленням головуєчого на пленарному засіданні Верховної Ради України в приміщеннях, визначених підпунктом 1 цього пункту; у зазначених випадках та у передбачений вище спосіб, народні депутати України продовжують виконання своїх депутатських повноважень, пов'язаних з участю у цьому триваючому пленарному засіданні в укритті будинку, визначеного статтею 2 Регламенту Верховної Ради України.

У разі проведення триваючого пленарного засідання Верховної Ради України у визначеному вище порядку, голосування та, за потреби, реєстрацію, народні депутати України здійснюють особисто з використанням електронної системи в такий спосіб, що унеможливорює голосування (використання електронної системи) замість народного депутата України іншою особою в порядку, передбаченому Регламентом Верховної Ради України.

Також, у разі завершення повітряної тривоги під час розгляду питань порядку денного триваючого пленарного засідання Верховної Ради України в укритті їх розгляд може бути продовжено в цьому місці до завершення розгляду всіх питань порядку денного цього дня пленарного засідання Верховної Ради України.

Порядок використання електронної системи затверджує Голова Верховної Ради України.

Крім цього, пропонується визнати таким, що втратив чинність, підпункт 8 пункту 1 Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» від 7 лютого 2023 року № 2912-IX (із наступними змінами)», про те, що « 8.Триваюче пленарне засідання переривається головуєчим на такому засіданні на час повітряної тривоги. Засідання відновлюється через 15 хвилин після завершення повітряної тривоги, крім випадку, коли повітряна тривога триває більше трьох годин поспіль»).

Відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX, зазначаємо, що проект Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 16059) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89,

частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом особи, яка має право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею та електронним файлом.

По суті поданого проєкту Постанови Комітет зазначив таке.

Частиною п'ятою статті 83 Конституції України визначено, що порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Частиною другою статті 88 Конституції України передбачені повноваження Голови Верховної Ради України і, зокрема згідно з пунктом 2 цієї частини Голова Верховної Ради України організовує роботу Верховної Ради України, координує діяльність її органів.

Своєю чергою, відповідно до частини другої статті 1 Регламенту Верховної Ради України, Регламент Верховної Ради України встановлює порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради України, її засідань, формування державних органів, визначає законодавчу процедуру, процедуру розгляду інших питань, віднесених до її повноважень, та порядок здійснення контрольних функцій Верховної Ради України. Особливості здійснення контрольних функцій Верховної Ради у сферах національної безпеки і оборони визначаються Законом України «Про національну безпеку України».

Згідно з положеннями частин першої та другої статті 2 Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада України проводить засідання у будинку Верховної Ради України (місто Київ, вул. Грушевського, 5). За рішенням Верховної Ради, прийнятим більшістю народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради, її засідання можуть проводитися в іншому місці.

Реєстрація народних депутатів України перед відкриттям кожного пленарного засідання у залі засідань Верховної Ради України, запис на виступ з місця, запис на виступ з трибуни, формування черговості виступів з місця з будь-якого питання порядку денного пленарного засідання Верховної Ради України, а також голосування народних депутатів України здійснюється за допомогою електронної системи підрахунку голосів картками (скорочена назва відповідно до частини першої статті 17 Регламенту Верховної Ради України «електронна система»).

Так, відповідно до частини першої статті 26 Регламенту Верховної Ради України перед відкриттям кожного пленарного засідання у залі засідань Верховної Ради України народний депутат України реєструється за допомогою електронної системи шляхом натискання кнопки «за». У разі якщо народний депутат України не зареєструвався за допомогою електронної системи у визначений цією статтею спосіб, але протягом пленарного засідання здійснював голосування з питань порядку денного пленарного засідання за допомогою електронної системи, він вважається таким, який зареєструвався за допомогою електронної системи.

Згідно з пунктом 6 статті 27 Регламенту Верховної Ради України головуючий на пленарному засіданні оголошує про запис через електронну систему на виступ з місця.

Частинами першою, другою та третьою статті 33 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що запис на виступ з трибуни з будь-якого питання порядку денного пленарного засідання Верховної Ради України від кожної депутатської фракції (депутатської групи) здійснюється за допомогою електронної системи в день розгляду відповідного питання порядку денного після оголошення головуючим на пленарному засіданні про перехід до розгляду цього питання. Черговість виступів формується за допомогою електронної системи із застосуванням генератора випадкових чисел з урахуванням належності народних депутатів України до депутатських фракцій (депутатських груп) (частина перша статті 33 Регламенту Верховної Ради України). Запис на виступ з трибуни народних депутатів України особисто та «з різних питань» (частина третя статті 25 Регламенту Верховної Ради України) здійснюється після оголошення головуючим на пленарному засіданні про перехід до розгляду відповідного питання. Черговість виступів формується за допомогою електронної системи із застосуванням генератора випадкових чисел без урахування належності народних депутатів України до депутатських фракцій (депутатських груп). Загального часу для особистих виступів народних депутатів України відводиться до 15 хвилин, якщо Верховною Радою України не прийнято іншого рішення (частина друга статті 33 Регламенту Верховної Ради України). Черговість виступів з місця з будь-якого питання порядку денного пленарного засідання Верховної Ради формується за допомогою електронної системи без урахування належності народних депутатів України до депутатських фракцій (депутатських груп) і визначається із застосуванням генератора випадкових чисел (частина третя статті 33 Регламенту Верховної Ради України).

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 37 Регламенту Верховної Ради України відкрите голосування здійснюється кожним народним депутатом України особисто за допомогою електронної системи в такий спосіб, що унеможливорює голосування замість народного депутата України іншою особою. Результати голосування фіксуються поіменно, в тому числі з можливим роздрукуванням результатів голосування кожного народного депутата України. На вимогу народних депутатів України результати голосування можуть висвітлюватися на інформаційному табло електронної системи в залі засідань по депутатських фракціях (депутатських групах).

Голосування здійснюється народним депутатом України особисто за допомогою електронної системи шляхом голосування «за», «проти» або «утримався» в залі засідань Верховної Ради України або у визначеному для таємного голосування місці біля залу для пленарних засідань. Апарат Верховної Ради України забезпечує відеофіксацію голосування народними депутатами України під час пленарних засідань Верховної Ради України (частина третя статті 46 Регламенту Верховної Ради України).

Контроль за використанням електронної системи на пленарних засіданнях Верховної Ради України здійснює Лічильна комісія, яка має право безперешкодного доступу до всієї інформації, необхідної для здійснення контролю, та право на залучення експертів і фахівців до роботи з перевірки електронної системи. У разі необхідності розгляду питань, що виходять за межі повноважень Лічильної комісії, за зверненням Лічильної комісії, народного депутата України, депутатської фракції (депутатської групи) чи за дорученням Верховної Ради України, Голови Верховної Ради України, Першого заступника чи заступника Голови Верховної Ради України такі питання розглядаються в комітеті, до предмета відання якого належать питання регламенту (стаття 43 Регламенту Верховної Ради України).

Комітет зауважив, що у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України та введенням воєнного стану в Україні, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» із змінами, затвердженими законами України, Верховна Рада України працює в сесійному режимі (статті 9 та 12 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»), тобто в режимі одного пленарного засідання.

Своєю чергою, Верховною Радою України прийнято Постанову Верховної Ради України «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» (№ 2912-IX), згідно з підпунктами 1, 2 пункту 1 якої передбачено, що Верховна Рада України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану працює у режимі одного пленарного засідання, що триває до дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні, але не пізніше ніж до початку наступної чергової сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання; Голова Верховної Ради України (Перший заступник чи заступник Голови Верховної Ради України, який виконує обов'язки Голови Верховної Ради України) оголошує перерву у триваючому пленарному засіданні Верховної Ради України, визначає час і місце його продовження, а також, за потреби, визначає спосіб голосування народних депутатів України на ньому з питання, що розглядається, про що повідомляє Погоджувальну раду депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України дев'ятого скликання.

Комітет привернув увагу до того, що повноваження Голови Верховної Ради України визначені положеннями частин другої та третьої статті 88 Конституції України та передбачені статтею 78 Регламенту Верховної Ради України.

Так, відповідно до пункту 2 частини другої статті 88 Конституції України Голова Верховної Ради України організовує роботу Верховної Ради України, координує діяльність її органів.

Своєю чергою, згідно з пунктами 7, 8 частини першої статті 78 Регламенту Верховної Ради України Голова Верховної Ради України вживає заходів для забезпечення безпеки і охорони Верховної Ради України

відповідно до закону; вживає заходів щодо охорони та захисту народних депутатів України.

Комітет зазначив, що порядок проведення триваючого пленарного засідання Верховної Ради України у разі оголошення повітряної тривоги та/або надходження інформації про підвищену небезпеку, запропонований у поданому проєкті Постанови (реєстр. № 16059), спричинений необхідністю здійснення конституційних повноважень Верховної Ради України в умовах дії воєнного стану, а також безпековою ситуацією в країні, і зокрема в місті Києві, з метою забезпечення необхідних умов продуктивної роботи Верховної Ради України.

Водночас під час обговорення на засіданні Комітету проєкту Постанови (реєстр. № 16059) Комітет висловив пропозицію щодо редакційного уточнення пункту 3 проєкту Постанову словами «за рішенням Верховної Ради України» та викласти пункт 3 у такій редакції:

«3. У разі завершення повітряної тривоги під час розгляду питань порядку денного триваючого пленарного засідання Верховної Ради України в укритті їх розгляд може бути продовжено в цьому місці до завершення розгляду всіх питань порядку денного цього дня пленарного засідання Верховної Ради України за рішенням Верховної Ради України».

Враховуючи вищевикладене, Комітет ухвалив висновок на проєкт Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання у разі оголошення повітряної тривоги та/або надходження інформації про підвищену небезпеку», внесений народними депутатами України Стефанчуком Р.О., Корнієнком О.С., Кальченком С.В. та іншими (всього 41 підпис) (реєстр. № 16059 від 10.09.2026), і рекомендує Верховній Раді України відповідно до пункту 8 частини четвертої статті 20 та частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України включити зазначений проєкт Постанови до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України позачергово без голосування, розглянути його та прийняти в цілому з урахуванням редакційного уточнення пункту 3 проєкту Постанови, викладеного у висновку Комітету.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання буде голова Комітету.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО